

ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อค่านิยม 12 ประการ : กรณีศึกษาโรงเรียน
 ธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
 STUDENTS' KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING TOWARDS 12 NATIONAL
 CORE VALUES : A CASE STUDY OF DHMMARAJUSUKSASACHOOL, MUANG,
 CHIANG MAI

พระครูวิทิตศาสนาทรร (เกษม อุปสนโต)*
 Phrakhruvitisasanatorn (kasem Upasanto)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจและแนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ แก่นักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 256รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เป็นฆราวาสมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.9 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลางร้อยละ 10.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยร้อยละ 3.1 2) ระดับความรู้ความเข้าใจของพระภิกษุสามเณรโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 65.5 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลางร้อยละ 21.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยร้อยละ 12.5

สำหรับแนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการแบ่งเป็น 2 แนวทางหลักได้แก่ 1) การเรียนการสอน โดยบูรณาการค่านิยมหลัก 12 ประการ ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและทำกิจกรรมเพื่อเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ ที่ให้ทั้งสาระและบันเทิง ควรอธิบายถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากค่านิยม 12 ประการ ควรนำหลักค่านิยม 12 ประการมาแทรกในแต่ละกลุ่มสาระวิชา และควรมีวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการมาอบรม 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมตามโครงการของโรงเรียน ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการแก่นักเรียนมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ได้พบปะผู้คนที่จะเป็นแรงบันดาลใจให้แก่ นักเรียน ควรจัดอบรมค่านิยม 12 ประการ 1-2 ครั้งต่อเดือน เพื่อไม่ให้ลืม และควรมีสื่อที่ให้ความรู้ค่านิยม 12 ประการ **คำสำคัญ**ความรู้, ความเข้าใจ,ค่านิยม 12 ประการ

* Lecturer in Master of Education Program, Mahamakut Buddhist University Lanna Campus.

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to assess level of knowledge and understanding and to explore effective methods to promote the 12 national core values among the students. The questionnaires were used to collect data from the samples of 256 students/monks. The data were analyzed by using percentage and mean before presenting in tables with details.

it was found that 1) about 89.1% of layman students had very good knowledge and understanding towards the 12 core values, 10.9% had fair knowledge and understanding towards the 12 core values and 3.1% had poor knowledge and understanding towards the 12 core values. and 2) about 65.5% of monk students had very good knowledge and understanding towards the 12 core values, 21.5% had fair knowledge and understanding on this issue and 12.5% said they had poor knowledge and understanding on the 12 core values.

There are two major effective ways to promote the 12 core values among students: 1) to integrate the core values into classroom activities. Students must be encouraged to express their opinions in these edutainment activities. Teachers should explain the benefits of the core values, which should be instilled in the curriculum, to the students and invite the experts to share their knowledge on this issue. 2) to instill the core values in student-development activities, extra-curricular activities and school activities. Field trips are recommended because student will have an opportunity to meet people who could be their inspirational role models. a couple of training sessions should be conducted monthly in order to refresh knowledge on the core values and teachers should prepare teaching and learning tools regarding the 12 core values.

Keywords, Knowledge, Understand, the 12 National Core Values

1. บทนำ

ค่านิยมในสังคมไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่บุคคลและสังคมมีความเห็นว่าดีแล้วมีคุณค่าควรแก่การกระทำเพื่อยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมและมีการสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันซึ่งค่านิยม (Value) เป็นสิ่งที่คนสนใจค่านิยม เป็นสิ่งที่บุคคลตั้งจุดมุ่งหมายสภาพการณ์หรือกิจกรรมต่างๆที่บุคคลปรารถนาและคาดหวังไว้ว่าจะบังเกิดผลดีแก่เขาในการดำรงชีวิตบุคคลพยายามแสวงหาสิ่งที่ดีสังคมได้ตัดสินใจแล้วว่าดีแล้วว่าเป็นสิ่งดีและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีสังคมได้ลงความเห็นว่าดีค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่คอยควบคุมพฤติกรรมและเป็นที่ยึดถือในการปฏิบัติตนของบุคคลในสังคมหนึ่งๆซึ่งค่านิยมเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐาน (Norms) ของสังคมในขณะเดียวกันบรรทัดฐานของสังคมก็เป็นตัวกำหนดว่าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาจะเป็นเช่นไรและพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมเป็นเช่นไรพฤติกรรมของสังคมก็เป็นเช่นนั้น

จากการประชุมผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ว่าที่ประชุมได้หารือถึงการสร้างค่านิยมหลักของคนไทยตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งโดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย 12 ประการได้แก่ 1) มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์เสียสละอดทน 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครองครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย 6) มีศีลธรรมรักษาความสัตย์ 7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย 8) มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมายผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติรู้ตัวรู้จักคิด รู้ทำ 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำและ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเองซึ่ง สพฐ. จะนำหลักการดังกล่าวมาขยายผลโดยได้เตรียมเผยแพร่เรื่องดังกล่าวไปสู่สถานศึกษาด้วยการบรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองพร้อมกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเด็กและเยาวชนในเรื่องนี้อย่างจริงจัง "สพฐ. ได้มีการวิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการพบว่าหลักสูตรของ สพฐ. ก็มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ 8 ข้อประกอบด้วยมีความรักชาติศาสนากษัตริย์ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัยใฝ่เรียนรู้อยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะโดยทั้งหมดได้บรรจุไว้ในหลักสูตรอยู่แล้วส่วนที่คสช. กำหนดค่านิยมหลัก 12 ประการก็ถือว่าครอบคลุมคุณลักษณะของ สพฐ. แล้วและการผลักดันเรื่องนี้ก็คงไม่ใช่แค่ภาคการศึกษาเพียงฝ่ายเดียวแต่สังคมทุกภาคส่วนต้องร่วมกันทำโดยเฉพาะการเริ่มต้นจากครอบครัวที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน" เลขาธิการ กพฐ. กล่าว (นายกมล รัตคล้าย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.), เดลินิวส์ฉบับวันที่ 17 ก.ค. 2557)

ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการนี้ เพื่อโรงเรียนจะได้ใช้ผลวิจัยเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบริหารงานจัดการ

การศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองให้นักเรียนมีศักยภาพสูงบรรลุแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไปในอนาคต เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้โรงเรียนและเป็นแนวทางเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ นำผลที่ได้มาทำการศึกษาค้นคว้าแนวทางมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีคุณภาพสูงในระดับชาติและนานาชาติ และนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน ผู้ปกครอง สังคม ท้องถิ่น และเป็นไปตามพันธกิจ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน จึงได้คิดจัดทำงานวิจัยเรื่องนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ
- 2.2 เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ แก่ นักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ พระภิกษุสามเณร และ นักเรียนฆราวาส ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษาที่ 2559 จำนวน 800 รูป/คนโดยการเทียบตารางกำหนดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 256 ตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- ตอนที่ 3 แนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ แก่ นักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ และระดับการศึกษาคิดเป็นค่าร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการคิดเป็นค่าร้อยละและค่าคะแนนเฉลี่ยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ(Percentage)

4. ผลการวิจัย

4.1 ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการพบว่านักเรียนฆราวาส โรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.9 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 10.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.1 และระดับความรู้ความเข้าใจของพระภิกษุ สามเณรโรงเรียนธรรมราชศึกษา อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 21.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2 แนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ แก่นักเรียนโรงเรียนธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการค่านิยมหลัก 12 ประการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นมีข้อเสนอแนะ ต่างๆ ดังนี้

1) การรณรงค์ทำกันเยอะๆ ติดป้ายให้ชัดเจนทำสื่อให้นำสนใจณรงค์ค่านิยมหลักของ 12 ประการทำให้ประชาชนสามารถมีระเบียบยิ่งขึ้นได้เป็นคนดีของชุมชน

2) แนะนำให้จัดกิจกรรมโดยไม่กระทบกับชั่วโมงเรียนและไม่น่าเบื่อ นักเรียนสามารถร่วมเล่นได้

3) ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สนใจและหันมาร่วมปฏิบัติค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างสมัครใจ

4) มีระเบียบวินัยในตัวเอง ฝึกฝนให้เป็นคนดีในสังคม รู้จักอดออม พอเพียงเป็นหลักการยึดในการปฏิบัติตนในสังคมอย่างมีความสุข ทำให้เราเป็นคนดีมีใครรอบข้างรักใคร่ได้รู้ในเรื่องสังคมว่า เราควรรับรู้อะไรบ้าง เพื่อให้เราปรับปรุงตัวเองและพัฒนาตัวขึ้นเรื่อย ๆ

5) ควรปฏิบัติเพื่อความสงบ ความสามัคคีแก่คนรุ่นต่อ ๆ ไปและควรรณรงค์ให้ประพฤติตนตามค่านิยมมากขึ้นอยากให้ปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากกว่านี้

6) เป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเพื่อให้สังคมมีความสงบและมีความสุขประเทศของเราน่าจะมีกิจกรรมค่านิยมวันละประการ เช่น วันจันทร์ ข้อที่ 2

7) มีมาตรการให้ในแต่ละโรงเรียนมีกิจกรรมสนุก ๆ เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ

8) ควรให้เยาวชนทุกคนหรือเด็กวัยรุ่นทำตาม เพราะอาจจะทำให้ประเทศชาติบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองค่านิยมหลักของ 12 ประการ มีความสำคัญมาก ถ้าหากทุกคนปฏิบัติได้

9) มีการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนอื่นและเพื่อเป็นการปลูกฝังให้คุ้นเคยและปรองดองกัน และให้รุ่นพี่ช่วยกันปลูกฝังให้น้อง ๆ ได้รู้เรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ

10) ค่านิยมเป็นเรื่องที่ดีต่อทุกคนในสังคม หากมีการสนับสนุนที่พอประมาณไม่มากเกินไป หากมากเกินไปอาจทำให้นักเรียนละเลยและมองข้ามเนื่องจากเบื่อ โดยเฉพาะปีบังคับให้

นักเรียนท่องซึ่งจะมีผลแก่นักเรียนจำได้แต่จะเอาไปใช้หรือเปล่านั้นไม่รู้และรู้สึกข้องใจในเหตุผลที่ต้องท่อง เรื่องของคุณธรรมอยู่ที่ใจและการปลูกฝังการเลี้ยงดูรวมทั้งสามัญสำนึกการสั่งสอนไม่ใช่การสั่งและปลูกฝังโดยเอาแต่บ่อนความรู้และสิ่งนั้นจะเข้านักเรียน เพราะหากจิตสำนึกไม่มี ทำไปก็ไร้ประโยชน์หากจะแก้ไขก็ควรแก้ที่จุดเริ่มต้นของปัญหาไม่ใช่ปลายเหตุ

11) ควรให้มีการปฏิบัติจริงในทุกข้อปฏิบัติตนด้วยความตั้งใจอย่างน้อย 7-9 ข้อ เพราะแต่ละข้อไม่เป็นเรื่องยากสำหรับเรา และเป็นสิ่งที่เราควรทำประจำ

12) ควรมีกิจกรรมเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้มากกว่าเดิม เข้าถึงนักเรียนทุกคนให้นักเรียนได้เข้าใจและรับรู้ให้มากที่สุด มีบุคคลตัวอย่างให้ปฏิบัติตามช่วยทำให้ชีวิตดีขึ้น

5. อภิปรายผลการวิจัย

นักเรียนฆราวาสโรงเรียนธรรมราชาศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.9 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลางคิดเป็นร้อยละ 10.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยคิดเป็นร้อยละ 3.1 ส่วนพระภิกษุ สามเณรอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมา มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลางคิดเป็นร้อยละ 21.9 และมีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.5 และแนวทางส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและทำกิจกรรมตามหลักของค่านิยม 12 ประการ ควรจัดกิจกรรมเพื่อเรียนรู้เรื่องค่านิยม 12 ประการ ที่ให้ทั้งสาระและบันเทิง ควรอธิบายถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากค่านิยม 12 ประการ ควรนำหลักค่านิยม 12 ประการมาแทรกในแต่ละกลุ่มสาระวิชา และควรมีวิद्यากรที่มีความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการมาอบรม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมตามโครงการของโรงเรียน ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการแก่นักเรียนมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ได้พบปะผู้คนที่จะเป็นแรงบันดาลใจแก่นักเรียน ควรจัดอบรมค่านิยม 12 ประการ 1-2 ครั้งต่อเดือน เพื่อไม่ให้ลืมน และควรมีสื่อที่ให้ความรู้ค่านิยม 12 ประการซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kalish (อ้างถึงใน Somkual Sanonguthai (1988). p 28) ค่านิยมของบุคคลมีรากฐานมาจากประสบการณ์ โดยเริ่มพัฒนามาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงวัยรุ่นและผู้ใหญ่ โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดู และจากประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมเป็นแกนสำคัญทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าบุคคลได้รับการอบรมหรือการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ มาตั้งแต่เด็ก โดยเด็กจะรับเอาค่านิยมต่าง ๆ จากพ่อแม่มาเป็นค่านิยมของตน เมื่อเด็กเติบโตและมีประสบการณ์ทางสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางการศึกษา กิจกรรมทางศาสนา เพื่อน อาชีพ หรือการงาน และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เขาก็จะพบว่ามีค่านิยมหลายอย่างที่แตกต่างไปจากค่านิยมที่ตนมี ระหว่างนั้นเขาอาจจะทิ้งค่านิยมบางอย่างที่เคยมีมา แล้วรับเอาค่านิยมที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ความนิยมชมชอบ หรือบุคลิกภาพที่แท้จริงของเขา ซึ่งค่านิยมนั้นอยู่ใต้บรรทัดฐานของ

สังคม จนเขาสามารถยึดเป็นเป้าหมายหรือมาตรฐานในการดำรงชีวิตของตนได้ต่อไป และยังสอดคล้องกับ Kerlinger (อ้างถึงใน Chaiwat Watcharamai (1991) p.16) กล่าวว่า ค่านิยมของคนเรานั้นสามารถวัดได้จากพฤติกรรม เจตคติ หรือความคิดเห็นของคนเรา ทั้งนี้เนื่องจากค่านิยมเป็นการแสดงความนิยมชมชอบต่อบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการประมาณค่าหรือตีค่าภายใต้บรรทัดฐานของสังคม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) สถานศึกษาชั้นพื้นฐานควรตระหนักในเรื่องการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการของนักเรียนโดยความร่วมมือกับชุมชนด้วยการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมพิเศษโดยการคัดเลือกบุคคลต้นแบบในสังคมชุมชนให้นักเรียนได้ศึกษาหรือจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงพื้นที่เรียนรู้พฤติกรรมบุคคลเป็นต้นแบบโดยการสำรวจสัมภาษณ์สังเกตและนำเสนอคนที่สืบค้นได้มาเผยแพร่ในโรงเรียนชุมชนหรือสังคมเพื่อเป็นแบบอย่างความประพฤติ นอกจากนี้ควรนำพ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามาเป็นเครือข่ายในการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการของนักเรียนและโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการให้บริการและการพัฒนาสังคมซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมี ค่านิยม 12 ประการมากขึ้น

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับ ค่านิยม 12 ประการเพื่อนำไปพัฒนานักเรียนกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนในการปลูกฝังนักเรียนเพราะการอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ ค่านิยม 12 ประการและเห็นความสำคัญของ ค่านิยม 12 ประการจากครูจะส่งเสริมให้นักเรียนมี ค่านิยม 12 ประการมากขึ้น

นอกจากนี้การประพฤติเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาก็มีความสำคัญ นั่นคือหากครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแสดงผลพฤติกรรมที่ดีให้นักเรียนได้เห็นเป็นแบบอย่างก็จะสามารถพัฒนานักเรียนให้มี ค่านิยม 12 ประการได้

3) ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกทำอย่างหลากหลายและส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรนอกจากนี้ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อจะได้เป็นแนวทางหรือแบบอย่างที่ดีให้กับครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม

4) ควรผลักดันให้เกิดการนำกลยุทธ์เหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติทั้งนี้ให้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแต่ละกลยุทธ์กับบริบทของสถานศึกษาของตนก่อนแล้วจัดลำดับความสำคัญว่ากลยุทธ์ใดที่สถานศึกษาควรปฏิบัติก่อน-หลัง

หรือหากพิจารณาแล้วไม่เหมาะสมก็ปรับหรือยุบเลิกบางกลยุทธ์ได้หรือกลยุทธ์ใดที่มีอยู่แล้วก็ส่งเสริมให้การดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น

5) ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่างสถานศึกษาชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยม 12 ประการโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาค่านิยม 12 ประการของนักเรียนทุกระดับ เช่นระดับอนุบาลระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้ตรงเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการของนักเรียนในเชิงลึกเป็นลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม(PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการอย่างแท้จริง

3) ควรมีการวิจัยกลยุทธ์การขับเคลื่อน ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาสังกัดอื่นเช่นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อจะได้กลยุทธ์ที่แตกต่าง และเป็นประโยชน์กับวงการศึกษามากขึ้น

References

- Chaiwat Watcharamai (1991). *A Study of Population Values of Mathayomsuksa Six Students Who were Differently Brought Up in the Bangkok Metropolis.* (Master's Thesis). Department of Education, Mahidol University.
- Somkual Sanonguthai (1988). *A Study of Population Values and Knowledge of Bachelor's Degree Students from Technology and Vocational College* (Master's Thesis), Department of Education, Mahidol University.